

Tekst przekazany Redakcji do druku w miesięczniku „tak rodzinie”. Ukazał się drukiem w numerze „tak rodzinie” Rok 2022, nr 9(183), s. 40. Prawa wydawnicze do tekstu, w tym do publikowania i rozpowszechniania w jakimkolwiek zakresie, posiada Wydawnictwo Sióstr Loretanek w Warszawie przy ul. Żeligowskiego 16/20, 04-476 Warszawa.

Ks. dr hab. Tomasz Jakubiak, prof. AKW

W sobotę na niedzielną Mszę.

Jeśli jestem w sobotę o siedemnastej na Mszy ślubnej, to czy muszę następnego dnia pójść do Kościoła, aby wypełnić obowiązek uczestnictwa w Mszy św. niedzielnej? Krzysztof

Zgodnie z kan. 1248 § 1 KPK obowiązek uczestniczenia w Mszy św. w niedziele i święta nakazane wypełniają ci, którzy biorą w niej udział, gdziekolwiek jest sprawowana w obrządku katolickim (np. greckokatolickim, rzymskokatolickim) bądź w sam dzień świąteczny, bądź też wieczorem dnia poprzedzającego. Użyta dwukrotnie w przywołanym przepisie rozłączna partykuła „bądź” – *vel* – wskazuje, że ustawodawca pozostawił wiernym wybór dnia, w którym będą uczestniczyć w Ofierze Eucharystycznej. Tym samym duszpasterze nie są uprawnieni do pouczania wiernych o tym, że mogą oni uczestniczyć w wieczornej Mszy sobotniej lub w przeddzień święta nakazanego wyłącznie wtedy, gdy w samą niedzielę lub święto nakazane jest to niemożliwe.

Ustawodawca powszechny w przywołanym kanonie nie wspominał nic również o rodzaju formularza, który ma być użyty przez celebransa w czasie liturgii eucharystycznej, by wierny uczestniczący w Mszy św. mógł wypełnić obowiązek świętowania dnia Pańskiego lub święta nakazanego. W związku z tym, gdyby np. Msza św. w sobotę wieczorem nie była sprawowana według formularza świątecznego, lecz np. według formularza ślubnego, wierny – przy spełnieniu innych warunków z kan. 1248 § 1 KPK – mimo wszystko czyniłby zadość pierwszemu przykazaniu kościelnemu.

Co do wskazania godziny, o której powinna być sprawowana Msza, by można ją było uznać za wieczorną, autorzy nie są już tak jednomyślni. Według F. Lempy Konferencja Episkopatu Polski w dniu 1 grudnia 1983 roku stwierdziła, że w Polsce antycypacja niedzieli w odniesieniu do obowiązku uczestniczenia w Mszy św. następuje przez Mszę św. sprawowaną w sobotę najwcześniej o godzinie czwartej po południu. Podobnie sądził J.M. Huels, powołując się na konstytucję apostolską *Christus Dominus* papieża Piusa XII. Zdaniem przywołanych autorów

uczestniczenie w Mszach sprawowanych przed godziną szesnastą dnia poprzedzającego nie czyni zadość obowiązkowi świętowania dnia Pańskiego ani święta nakazanego.

Odmienny pogląd reprezentował J.A. Abad. Twierdził, że ustawodawca, używając w kan. 1248 § 1 KPK sformułowania „wieczorem dnia poprzedniego”, celowo zastosował formułę ogólną, aby uniknąć kazuistycznych rozwiązań oraz niepokojów. Według Z. Labudy normatywnie wytyczne ze strony Konferencji Episkopatu Polski czy też biskupa diecezjalnego wydawane po promulgacji Kodeksu z 1983 roku miały pomóc we wprowadzeniu właściwego zwyczaju świętowania dnia Pańskiego w sobotę lub święta nakazanego w wigilię, z uwzględnieniem szczegółowych warunków dzisiejszego życia wiernych w różnych rejonach.

Przyjmując za najbardziej uzasadnione stanowisko J.A. Abada oraz Z. Labudy, biorąc pod uwagę zasady, o których mowa w kan. 6, 14, 18 KPK z 1983 roku, należy uznać, że godzina szesnasta jest tylko i wyłącznie wskazówką dla duszpasterzy, mającą pomóc im w wyrobieniu sobie opinii o tym, w których Mszach uczestnictwo czyni zadość obowiązkowi świętowania dnia Pańskiego oraz innych świąt nakazanych. Zatem uczestniczenie w Ofierze Eucharystycznej, która rozpoczęła się jeszcze przed czwartą po południu, ale w porze powszechnie uznawanej za wieczór, czyni zadość pierwszemu przykazaniu kościelnemu.